

Rast

*...da občutim u sebi
le eno veličast vesoljstva tihega
Rast.
(Srečko Kosovel)*

UVODNIK

ŠPORT ZA ŠALO IN ZARES

V poletnem času se redne športne dejavnosti večinoma ustavijo. Kljub temu pa imajo ljubitelji športa tudi poleti na voljo kar precej športnih prireditev. Razdelili bi jih lahko na dve vrsti. Tako se po eni strani odvijajo v poletni vročini veliki športni dogodki, ki odmevajo v medijih, kot so olimpiade, svetovna prvenstva, prestižna tekmovanja, itd. Na drugi strani pa je v teh vročih poletnih dneh vedno več amaterskih tekmovanj in prireditev za rekreativce. Začel bi prav pri teh prireditvah, ki so nekako v sredi med agonističnim športom in rekreacijo. Najbolj zveneča tovrstna prireditev v Trstu je bila SportShow: na obširni površini tržaškega sejmišča so se obiskovalci lahko preizkusili v najrazličnejših panogah. Seveda pa je še veliko drugih športnih pobud, ki sodijo v to vrsto športnih prireditev. Tu mislim na razne amaterske turnirje v Trstu in okolici ali tudi na Zamejske športne igre, ki so jih letos prvič priredili v Nabrežini. V vseh teh prireditvah je šport povezan z zabavo, gre za rekreacijski šport gledan z drugačnega vidika, nekateri mu pravijo neagonistični šport (kot da bi bil možen šport brez agonizma!!). Nastop na tovrstnih prireditvah je nezahteven, saj je časovno omejen na obdobje turnirja, vsakdo mora plačati vpisnino, da lahko samega sebe preizkusi in nihče ne bo posebno razočaran, če bo poražen. Če pravim, da je nastop na takih prireditvah nezahteven, pa nikakor nočem podcenjevati tistih tekmovalcev, ki vidijo šport kot zabavo, (saj ga tudi sam!) in niti tistih, ki se mu posvečajo rekreacijsko. Prepričan sem namreč, da se tudi tisti, ki se preizkusijo v športu združenem z zabavo, zavejo, koliko naporov zahtevajo nastopi in rezultati vrhunskih športnikov.

Kako naj torej ocenjujemo take športne prireditve? Gotovo ne negativno, saj ima rekreacijsko gibanje gotovo svoje dobre lastnosti in služi kot promocija za šport. Zato bi raje spremenil prejšnje vpraša-

nje in vprašal, kako naj gledamo na nastope vrhunskih športnikov in atletov. Tudi takih prireditev v tem poletju ni manjkalo: kolesarski Tour de France, svetovno prvenstvo v košarki, razni atletske mitingi in predvsem svetovno nogometno prvenstvo. Za trenutek bi se zaustavil prav pri tem športnem dogodku leta. Za nekatere je bila namreč zmaga Francozov na svetovnem nogometnem prvenstvu pravo presenečenje. Kljub temu, da je bila zmaga Francozov zaslužena, si je mnogo nogometnih navijačev celo upalo trditi, da je bilo prvo mesto prvenstva prodano (ali kupljeno). Očitno je, da se ljudje, ki se znebijo takih trdi-

Martin Maver ➡ 2

Martina Gregoretti (avtorica je prejela posebno pohvalo na fotografskem natečaju SKK februarja letos).

tev, ne zavedajo prej navedene razlike med rekreacijo in agonizmom in si verjetno mislijo, da bi lahko prihodnje svetovno nogometno prvenstvo priredili kar na SportShow-u. To trdim zato, ker lahko o "prodani" tekmi lahko govorijo samo, kdor ne ve, kaj pomeni za moštva imeti 11 ali 12 treningov tedensko 11 mesecev na leto (naj spomnim, da so se kvalifikacije nekaterih nogometnih društev za evropske pokale začele že julija!). Vse to žrtvujejo zato, ker imajo pred seboj neki cilj. Atleti vlagajo dandanes v delo toliko truda in so podvrženi takemu pritisku, da se celo prostovoljno odločijo za uživanje nedovoljenih poživil, ki so škodljiva za zdravje. Vsi se verjetno še prav dobro spominjamo škandala na letošnjem kolesarskem Touru po Franciji. A pogledmo spet na svetovno nogometno prvenstvo. Tu je brazilski selektor Zagallo zakrivil podobno kriminalno dejanje, ko je na igrišče poslal (ali bolje žrtvoval) igralca Ronalda, čeprav ga je obšla slabost pred tekmo. S tem, da je igral, je Ronaldo tvegati življenje, saj ni bilo jasno, ali je šlo za majhno ali nevarnejšo slabost. Tudi take, nerazsodne odločitve, so sad neustavljive želje po zmagi. In po mnenju nekaterih bi športni akterji tvegali toliko, da bi potem prodali, v tem primeru, finalno tekmo svetovnega pokala?! Nesmisel!

Velikokrat ob gledanju športnih tekem komentiramo nastope posameznikov, ekip, delo trenerja, sodnikov, itd. To spada nekako že v samo igro: prav nič si ne postavljamo vprašanja, ali smo v svojih sodbah pravični ali ne. Vendar sem hotel v tem zapisu povedati prav to, da je treba na delo športnikov in športnih delavcev gledati kritično, a s spoštovanjem in da ne smemo nasedati neutemeljenim in nepreverjenim sodbam. Športnih prireditev gotovo ne bo manjkalo tudi v nastopajoči sezoni, zato se bomo kar kmalu lahko učili pravnega ocenjevanja športnega agonizma in na zdrav način navijali tudi za naše zamejske ekipe.

Fantje so drugačni, dekleta tudi

Še zadnjič se bomo v tej rubriki zadržali v pogovoru s psihologom Pavletom Kogejem, s katerim smo v prejšnjih številkah Rasti načeli in razvili temo o odnosih med fanti in dekleti, o njihovih prvih ljubeznih in o prijateljstvu.

Poletje je čas, ko mnogi mladi srečajo osebo, ki jim je všeč, in se predajo nežnim čustvom. Med počitnicami je več časa za nova srečanja, za družabnost, za dejavnosti, ki družijo mlade, za pogovore... Mladi fantje in dekleta posvečajo več pozornosti negi svoje zunanosti, radi so privlačni, brezskrbni, oblečeni po zadnji modi... Radi se med seboj ogledujejo, pletejo nove prijateljske vezi, sanjajo o večnih ljubeznih.

V tokratnem pogovoru se bomo torej dotaknili nekaterih tem, ki bodo poleti za marsikoga od naših mladih bralcev zelo aktualne in tudi uporabne. Govorili bomo namreč o privlačevanju med fanti in dekleti, o ljubezni na prvi pogled, o tem, kaj je tisto, kar dekleta privlači pri fantih in kaj fante privlači pri dekletih.

BREDA SUSIČ: Dr. Kogej, ali je ljubezen na prvi pogled bolj pogosta pri mladih ali starejših, oziroma ali je sploh odvisna od starosti?

Pavle Kogej: Torej: ljubezen na prvi pogled se dogaja povsod, tudi v domu za upokojece (ali kako jim pravite), tudi tam se zaljubijo ponovno. Tudi to se lahko človeku v življenju zgodi, da nekoga srečaš in takoj pride do neke globlje simpatije. To se lahko zgodi vedno. Torej ne gre za kako prioriteto in prednost mladih, ampak se dogaja tudi pri drugih. Res pa je pri mladih to bolj izrazito: komaj srečajo koga, ki jim je nekoliko všeč, si mislijo, da je to ljubezen na prvi pogled. Samo ne smemo preveč resno jemati take ljubezni. Res je lahko ljubezen prava, čeprav je na prvi pogled, moramo pa vseeno dobro premisliti, kaj bo iz te ljubezni nastalo.

BREDA SUSIČ: Zakaj tako pogosto privlačujejo pri partnerju prav negativne lastnosti, kot npr. agresivnost ali neotesanost?

Pavle Kogej: To je res čudna zadeva, poseben fenomen. Sam sem dostikrat o tem razmišljal, a vam ne znam dati točnega odgovora. Lahko bi dali razne odgovore na to. Spominjam se iz svoje mladosti, ko sem bil nekako v 5. razredu osnovne šole, da je bil naš vzornik največja baraba v razredu: agresiven, pretepal nas je, imel je korobač in nas je tepel, uporabljal je že neko besedišče, ki ga mi sploh razumeli nismo in tako naprej. Ampak nam je bil vsem nekako vzornik in po svoje smo tega človeka občudovali. To velja za fante; če pa gledaš dekleta, opaziš, da kljub temu da sama hočejo biti urejena, poštena, vseeno gledajo z neko posebno naklonjenostjo kakšne take punce, ki imajo že vse izkušnje za sabo. V človeku je nekaj, da nekako težimo po tem, kar nismo, po tem, kar mi sami nočemo biti ali si ne upamo biti, pa

iščemo potem take vzornike, čeprav mi taki ne bomo, tudi taki nočemo biti. Poglejte na primer filme, ki jih gledamo: kljub temu, da so tako nasilni in da je toliko agresivnosti v njih, pa nekateri kar radi to gledajo. To jim odgovarja, čeprav sami ne bodo taki agresivci in tudi nimajo želje taki biti; gre za neki fenomen, ki ga je težko razložiti takole na kratko. Je tudi vprašanje, če se ga da razložiti. To bi morali vprašati tiste, ki se ukvarjajo bolj s to globinsko psihologijo, podzvestjo in vse te zadeve. Jaz vam na to kaj več ne morem odgovoriti.

BREDA SUSIČ: Katere so značilnosti, ki jih mladi najpogosteje iščejo pri svojih partnerjih? So značilnosti, ki jih iščejo mladi pri svojem partnerju zelo različne od značilnosti, ki jih išče človek, ki je že odrasel, oziroma ki je zrelejši?

Pavle Kogej: Kakšne posebno veliko razlike ni. Je razlika v stopnjevanju, v rangi, kaj je bolj pomembno, kaj je manj pomembno. Ampak tisti osnovni elementi, ki nastopajo, če vprašamo dekleta ali žene, kaj jim je najbolj všeč pri moškem, oziroma fante ali moške, kaj jim je všeč pri ženskah, ostajajo konstantni. O tem so delali velike raziskave, pa so dobili polno odgovorov, takih in drugačnih, polno nekih pridevnikov, kakšen naj bi bili moški, oziroma ženske. Ko so raziskali posamezne sklope, so dobili skupne imenovalce. Ženska pri moškem išče moč, tisto staro biološko silo, če gledamo nazaj samce in samice, torej moč, ki se je potem po-

stopoma oblikovala različno. Najprej je bila to fizična moč - ta je dandanes še pomembna, ampak ne več toliko, kot je bila pomembna v prvotnem življenju. Potem je nastopila statusna moč, položaj, to je, kaj pomeniš v družbi, kaj si. Naslednja stopnja je bila materialna moč: kaj imaš; potem je šlo za intelektualno moč. Najvišja moč je moralna, etična moč. To so vse kategorije moči, ki so dekletu všeč pri fantu. Samo gre za razlike: ko je mlada, bo zelo visoko postavljala fantovo moralno moč, poštenost, potem njegovo intelektualno moč (da je bister in da zna nastopati), in tudi telesno moč (da je fant lep, postaven), to postavlja zelo visoko. Ko pa gledamo to rangiranje pri zrelih ženskah, je prav zanimivo, da postavljajo zelo visoko statusno moč in materialno moč. Všeč jim je moški, ki nekaj ima, in moški, ki nekaj pomeni. Druge stvari so bolj zanemarljive. Torej se ta rang spreminja, ampak elementi ostajajo isti.

In ko gledamo obratno, je nekaj podobnega: ko sprašujemo fante in moške, kaj jim je na ženski všeč, bodo tudi naštevati vrsto atributov. Ko jih uredimo, pridemo do skupnega imenovalca, skupni imenovalec je materinstvo. To je podzavestno, tega se ne zavedamo, ampak vse raziskave pridejo do tega, ker je materinstvo predstava ženskega telesa: da mi je všeč žensko telo, ki je materinsko telo. Zaradi tega smo tako občutljivi na ženske boke in noge, občutljivi na ženske prsi in tako dalje. Če pogledamo prav Venere, te so oblikovane s temi atributi in s temi simboli materinstva. In potem je kup drugih stvari: skrbnost, materinska ljubezen. Ravno tako fantje pri dekletih iščejo to, da ima neko nežnost, neko skrbnost, seveda pa pridejo v poštev tudi drugi atributi, ki so podobni, kot smo prej

govorili. To, da fant išče samo lepo, tudi če je neumna, to ni res. Tudi fant je visoko postavlja to, da je tudi punca pametna, da je brihtna. In seveda na koncu pa tudi pride do najvišjega atributa, poštenosti. Seveda pa se to spet obrača. Pri mladih je tako, pri starejših je lahko drugače, vendar nastopajo isti atributi. Mladi zelo visoko cenijo nežnost pri ženski, da ni možača, da ni groba, njeno socialnost v odnosih, visoko etičnost. Vedno zelo visoko cenijo, da je lepa, da je postavena, da je taka, kot si želimo. To je pri fantu v ospredju. Potem pa se od obdobja do obdobja to lahko menja. Zaradi tega bi se morali obnašati tako, namreč da pozitivno vplivamo na predstavnike različnega spola. Jaz namreč pravim, da ženska zelo vpliva na obnašanje moškega. Če ženske ne bodo tako visoko postavljale kot pomemben atribut položaj, status in materialno moč, se bomo tudi moški začeli obnašati drugače. Če bi bila više cenjena naša poštenost, naše znanje, naš intelekt, bi bilo drugače. Ker pa vemo, da ženska visoko ceni (govorim o zreli ženski) imetje in vse to, kar je s tem povezano, potem moški k temu sili, ker hoče biti ženski všeč. Tako kot ženska, ki hoče biti moškemu všeč, tudi sprejema tiste attribute, za katere podzavestno ve, da so moškemu pri njej všeč.

S tem dobrohotnim priporočilom zaključujemo pogovor s psihologom Pavletom Kogejem o odnosih med fanti in dekleti. V upanju, da ste v tej rubriki našli kako zanimivo informacijo tudi zase, se od vas poslavljamo. V naslednjih številkah Rasti, pa se bomo k podobnim temam, če bo za to dovolj interesa, še vračali.

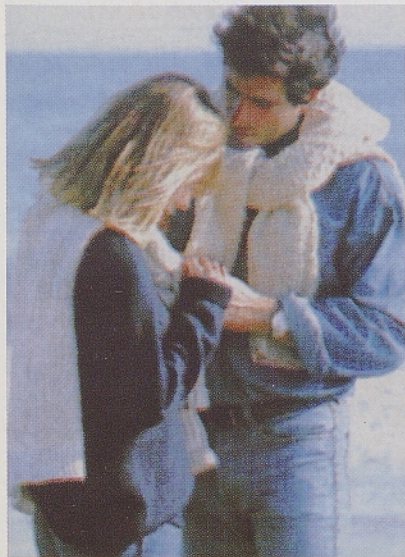
Breda Susič

PISMO

Rad bi vam samo sporočil, da je pri skupinski fotografiji na mariborskem Lentu pred staro trto Modro kavčino prišlo v podnapisu do napake, trta je stara že več kot 400 let in ne 100 let, kot se je vam pomotoma zapisalo.

Samo v informacijo in vednost.

*Lep pozdrav iz Maribora,
Matjaž Ledinek*

Draga mladih - ne samo predavanja

Družabni in kulturni program 8. Drage mladih

Lanska sedma Draga mladih je kot temo obravnavala Evropsko unijo. Letos se bodo mladi lotili teme "Mesto civilne družbe v demokraciji".

Kot smo že večkrat poročali v Rasti, bo letos Draga mladih potekala od 3. do 5. septembra v parku Finžgarjevega doma na Opčinah pri Trstu. Pod skupnim naslovom "**Mesto civilne družbe v demokraciji**" si bodo v treh dneh sledili eno predavanje in dve okrogli mizi, na katerih bodo letošnji gostje spregovorili o pomenu civilne družbe in dejanj, s katerimi lahko ta vpliva na celotno družbeno dogajanje. Vzporedno s tem "resnim" delom pa bo potekal še družabni in razvedrilni program, ki je prav tako sestavni del Drage mladih. Oglejmo si ga podrobneje:

RAST, mladinska priloga Mladike,
34133 Trst, ulica Donizetti 3
Pripravlja uredniški odbor mladih.

Pri tej številki so sodelovali:

Martin Maver, Martina Gregoretti,
Breda Susič, Francesca Simoni,
Valentina Destri, Nadia Roncelli, Sara
Trampuž, Jadranka Cergol
in David Bandelli

Številko je uredila Nadia Roncelli

Trst, avgust 1998

Tisk graphart
Obrtna cona Dolina 507/10 - Trst
Tel. 040/8325009

3. 9. ob 20.30: gledališka predstava "**Tajno društvo PGC**" v izvedbi gledališke skupine SKK in v režiji Lučke Susič. Na predstavo so seveda vabljeni tudi starejši obiskovalci Drage, vaščani in vsi tisti, ki si je niso še ogledali.

4.9. ob 14.30: **izlet v Trst**. Sprehodili se bomo po centru mesta, kjer si bomo ogledali sedež nekaterih slovenskih ustanov ter nekaj tržaških znamenitosti: židovsko sinagogo, sodišče, Narodni dom... Na željo organizatorjev iz Ljubljane bomo obiskali eno izmed pomembnejših ustanov, ki jih imamo Slovenci v zamejstvu, in sicer Slori (Slovenski raziskovalni inštitut), kjer nam bodo odgovorni predstavili delovanje inštituta.

4.9. ob 20.30: **ples in družabno srečanje** pozno v noč.

Družabni program bo pripomogel k temu, da se bomo bolje spoznali, navezali nova prijateljstva in se skupaj zabavali. Draga Mladih niso samo posamezna predavanja, ampak skupno doživetje dnevov, v katerih se prepletajo predavanja in razvedrilni trenutki.

Pričakujemo vas v velikem številu!

Francesca Simoni, MOSP

8. Draga mladih

tridnevno srečanje za mlade iz zamejstva, zdomstva in Slovenije

MESTO CIVILNE DRUŽBE V DEMOKRACIJI

V PARKU FINŽGARJEVEGA
DOMA NA OPČINAH PRI TRSTU
OD 3. DO 5. SEPTEMBRA 1998

SPORED:

3. septembra ob 16.30

dr. Tone Jamnik - Vloga in pomen civilne družbe v demokraciji (vpliv kulture, ideologije, religije na politiko)

ob 20.30

gledališka predstava: Tajno društvo PGC (igrajo člani gledališke skupine SKK)

4. septembra ob 10. uri

časnikar revije Mag Janez Markež, sociolog in pravnik dr. Peter Jambreč, časnikar na Radiu Trst A in predsednik Sveta slovenskih organizacij Sergij Pahor - OKROGLA MIZA Neodvisnost v sodobni demokratični družbi (o vplivu medijev in sodstva na politiko)

ob 14.30

izlet v Trst in obisk SLORI-ja

ob 17.30

vklučitev v program ŠD Draga

ob 20.30 ples

5. septembra ob 10. uri

minister za delo, socialo in družino R Slovenije dr. Tone Rop, predsednik SDGZ dr. Vojko Kocjančič, salezijanski duhovnik, vodja preventivno-vzgojnega projekta Skala Martin Lisec, bivši študentski minister za socialo Uroš Slamič - OKROGLA MIZA Ključni problemi mladinskega dela in dela za mlade (o mladih, njihovih problemih ter o njihovem vplivu na državno politiko)

Za informacije:

SLOVENSKA PROSVETA

Ulica Donizetti 3 - TRST

tel. 040/370846

od ponedeljka do petka,
od 9. do 17. ure

TONETU BEDENČIČU

Sedim na obzidju svoje mladosti in zrem v kamniti stolp, na katerem neizprosno mineva čas. Dolgi kazalci so tihe priče vsakega trenutka, ki sem ga preživela na tem ljubljennem griču. In že se misel poda tja, kjer še utripajo rahlo obledeli spomini.

Kazalci se pomaknejo nazaj... nazaj...

Dolgolasa debelušna deklica nasmejana teče čez dvorišče pred cerkvico, navzgor po stopnicah in rado vedno pokuka v sobico, iz katere prihajajo živahni glasovi. Sprejme jo bradati mož... neki "gspud Tone". Tako prijazen je, ko razlaga note in uči pesmice... odloči se lahkega srca:

Čestitka

Srebrnomašniku **Tonetu Bedenčiču**, župniku na Repentabru, ravnatelju Marijanišča in neutrudljivemu delavcu z mladimi, iskreno čestitamo ob tem jubileju in želimo še veliko zdravih, srečnih in blagoslovljenih dni vsi iz uredniškega odbora Rasti.

Vso hvaležnost mu obenem izrekajo vsi mladi (sedanji in nekdanji), ki jim je g. Tone pomagal pri njihovi osebni in duhovni rasti.

pela bo, da, pela bo. Čeprav je življenje s sovrstniki grenko, ker je deklica zanje le predebel trebušček, jo nasmeje in lepe besede "Gspuda Tone" vendar grejejo in tolažijo njeno ranjeno dušico...

Kazalci se v hipu premaknejo naprej.

Nič več dolgih las in grenkobe v srcu. V sobo stopa tokrat jezna najstnica, ki ji ne zadostujejo aksiomske razlage vere, najstnica, ki je žejna tehtnih dokazov in sprejemljivih odgovorov, ki težko stopa pred oltar... a on je še vedno tam - bradati mož - in z ljubeznijo umirja razburjene duhove in vabi k prijateljskemu pogovoru...

In še se kazalci premikajo...

Skavtski duhovni asistent Tone Bedenčič daruje sv. mašo na skavtskem taboru v Žirovnici.

Lasje so ponovno dolgi, trebušček je ostal, jeza je splahnela in nastopilo je sprejemanje življenjskih resnic, proti katerim se je pred časom tako upirala. Napake se s časom kopičijo, a ko stopi dekle v sobo in zagleda bradatega moža, jo ta razumevajoče pogleda, zmaje z glavo... tako je pač, to dekle, ki se neprestano uči na napakah, se še vedno spomni na griček, cerkvico in malo sobico, kjer je prebila velik del svojega življenja...

Kazalec se še zadnjič premakne... in jaz še vedno sedim na obzidju svoje mladosti... nič več ne zrem v preteklost, raje se ozrem v nebo. Na tem griču se počutim v miru, zaprem oči in... naenkrat začutim udarec po ramenu - prestrašim se...

Nemogoče - moj bradati "gspud Tone", stražar, ki varuje grič, cerkvico in malo sobico...

Takrat mu nisem rekla hvala, nikoli se nisem še zahvalila za lepe besede, za zaupanje in razumevanje... Gspud Tone, na obzidju te moje mladosti je še prosto mesto... bi prisedel?

Vaša Valentina

18. vseslovensko srečanje mladine v Stični

sobota, 19. septembra 1998

- zbiranje med 9. in 10. uro zjutraj pred cerkvijo;

10-12.30: prvi del programa

pričevanje sarajevskega kardinala Vinka Puljića;

nastop treh skupin: Servis dobrote mladih, Škofijska gimnazija Vipava, Duhovno izobraževalni center Sinai;

13.45-14.45: drugi del programa

pogovor s kardinalom Puljićem v baziliki;

predstavitve šole za zakon v opatovi kapeli;

nastop patra Janeza Ferleža, ki bo na prireditvenem prostoru pel duhovne pesmi;

- 15.00 sv. maša: vodil jo bo ljubljanski nadškof Franc Rodè, nagovor bo imel msgr. Metod Pirih

- koncert Vilija Resnika s prijatelji

Informacije: Ivo Keržè
tel. št. 311975 (za zamejce)

JUHEJ, POČITNICE!

Počitnice so končno tu! Kaj je lepšega kot brezskrbni poletni dnevi! Vreme je lepo, dnevi so dolgi, ni običajnih skrbi za šolo, razpoloženje je veselo.

Kako mladi preživljajo poletne mesece? Kam jih najbolj vleče, kje se najbolj zabavajo, kako preganjajo dolgčas? Na ta in druga vprašanja so odgovarjali nekateri simpatični fantje in dekleta.

Tamara Cerniava, 12 let, Gabrovec:

Najbolj so mi všeč počitnice na morju, ker mi je všeč plavati. Zabavam se, če plavam pod vodo in vidim kako ribo in morsko dno. Svet pod vodo me zanima. Z družino smo večkrat šli v kemping, nekajkrat pa smo na Pagu najeli hišico, ki je bila čisto ob morju. Takrat je bilo posebno zabavno, saj so vsak dan prihajali na obisk trije osli in to ravno ob uri kosila. To pa zato, ker so vedeli, da jim bomo dali kaj hrane.

Marko Negrini, 14 let, Sesljan:

Med počitnicami preživljam čas v družbi prijateljev. S prijatelji hodim na morje v Sesljan, zvečer pa na šagre.

Zabavno je, ko staršev ni doma, ker se počutim bolj svobodnega.

Staška Cvelbar, 15 let, Repen:

Počitnice mi je všeč preživljati v družbi. Zato hodim v Sesljan k morju, na skavtski tabor in na odbojkarske priprave. Zdaj, ko sem nekoliko starejša, bi si želela iti brez staršev na kako potovanje, z dvema ali tremi prijatelji. Šla bi rada z avtostopom, vendar mislim, da je nevarno. Katere dežele bi si najraje ogledala? Vsekakor me vleče v severne države, na Irsko, Škotsko, Dansko, Finsko, Norveško, Švedsko... Na relaks pa bi šla na morje.

Ivan Cerniava, 15 let, Gabrovec:

Najbolj mi je všeč preživljati počitnice doma, se srečevati s prijatelji in se posvečati svojemu najljubšemu konjičku, t.j. barvanju miniaturn. Včasih se zvečer srečamo s prijatelji in se

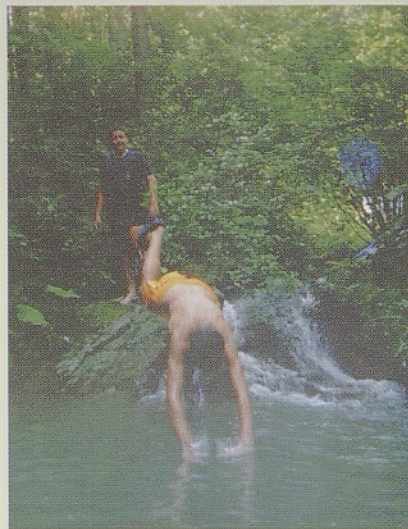
igramo s temi miniaturnami: to so igre s posebnimi pravili in so kar zahtevne, trajajo več ur in so zelo privlačne.

Matteo Barani, 16 let, Fernetiči:

Moje počitnice so zelo pestre: s starši grem na razna potovanja, kot na primer na Sicilijo, v Grčijo, v Nemčijo. S prijatelji preživim dva tedna na skavtskem taboru, z župnikom pa gremo še hodit v hribe.

Manuela Destri, 16 let, Col:

Rada hodim na skavtski tabor, ker mi je všeč biti v naravi in hoditi v gore.

Rada hodim na morje v Sesljan. Vedno grem tudi v Ligurijo, v La Spezio, k sestrični. Imam prijateljico iz Rima, tako grem vsako drugo leto k njej na obisk, ona pa mi vsako drugo leto vrne obisk. K sorodnikom grem z družino, drugam pa hodim sama, oziroma s prijatelji.

Marko Zupan, 16 let, Opčine:

Počitnice mi je všeč preživeti s prijatelji. Če je družba dobra, ni važno, kje si - na morju, v gorah, ali kje drugje. Vsekakor imam najrajši morje.

Vsem bralcem voščim veselo nadaljevanje poletnih počitnic in da bi se imeli čim lepše!

Breda Susič

Goran Bregović v Trstu

Poleti po navadi opažamo, da mesta nekako zamrejo. Izpraznijo se, ulice so puste, trgovine so zaprte, kulturnih dogodkov pa je bolj malo. Sodeč po tem, kar se letos poleti dogaja v Trstu, pa je vsa stvar postavljena na glavo. Ena za drugo si sledijo raznovrstne in predvsem kvalitetne kulturne pobude in vzbujajo veliko zanimanje in navdušenje Tržačanov, ki jim vročina sploh ne predstavlja oviro.

Več kot 6.000 ljudi se je tako udeležilo izrednega glasbenega dogodka, ki se je pripetil na stadionu Grezar v Trstu nekje sredi julija. Številčna množica iz Trsta a tudi drugod iz Italije se je zbrala na bivšem nogometnem igrišču, da bi prisluhnila koncertu srbskega umetnika Gorana Bregovića. Vam to ime ne pomeni nič? No, ste si ogledali ali ste morda že slišali za filma, če navedem samo najbolj poznana, Kraljica Margot in Underground? Goran Bregović je avtor njunih glasbenih kulis, sestavil pa je tudi glasbo za filma Čas ciganov in Arizona dream.

Naslov tržaškega julijskega koncerta se je glasil "Music for music" - Glasba za filme, ker je na njem Bregović predstavil izključno skladbe, ki jih je sestavil za filme, in sicer pesmi, ki so zbrane na njegovi zadnji zgoščenki "Ederlezi". Na odru Bregović ni bil sam, imel je številčno spremljavo. Ob sebi je imel tako imenovani Ansambel za poroke in pogrebe, slikovita godba, ki izvaja balkansko folklorno glasbo, Bolgarske glasove

Goran Bregović

oziroma bolgarski ženski zbor in orkester ter zbor iz Beograda.

Posebnost tega koncerta je bila v tem, da je Bregović nanizal raznovrstne, celo nasprotujoče si melodije in poslušalcem posredoval različna občutja: popeljal nas je v Francijo, v mračno obdobje hugonotskih vojn za čas navarske kraljice Margot, v dobo pokolov in zahrbtnih umorov, ki jo je uokvirjala temačna in turobna, istočasno pa tudi slovesna glasba; nato smo z Bregovićem prišli na Balkanski polotok in se veselili ob razuzdanih, hitrih in včasih celo divjih melodijah, med temi je seveda blestela "Mesečina" iz filma Underground. Nato pa smo prispeli še v sanjsko in brezčasno dimenzijo Bregovićevega umetniškega sveta in prisluhnili prav tako skrivnostni glasbi iz filma Arizona dream: na sporedu je bila tako pesem In the death car, ki jo je sicer v Kusturičevem filmu izvajal Iggy Pop.

Čeprav so melodije, ki jih Bregović ustvarja zelo različne - so divje in umirjene, so živahne in turobne - skupnega pa imajo to, da vse črpajo iz zakladnice balkanske ljudske glasbe, njihovo jedro je vedno folklorna glasba, ki jo Bregović mojstrsko aranžira in iz nje pridobiva uspešne rezultate.

Nadia Roncelli

Šepajoči "Can-Can" na odru dvorane Tripcovich

Tradicionalni Festival operete, ki se že nekaj let pogumno podaja na nekoliko manj raziskano področje musicala, je pred nedavnim predstavil ne povsem posrečeno uprizoritev glasbene komedije "Can-Can", ki je leta 1953 nastala izpod peresa ameriškega skladatelja Cola Porterja, priljubljenega avtorja elegantnih in prefinjenih melodij.

Dogajanje glasbene komedije "Can-Can" se odvija v Parizu ob koncu 19. stoletja, torej v času, ko je kankan slovel kot najpopularnejši in hkrati najbolj pohujšljivi ples. Oblasti so kankan zaradi njegove nespodobnosti sicer brezpogojno prepovedale, prikupna Pistache, lastnica modnega nočnega lokala, pa se s pomočjo svojega zaročenca, odvetnika Françoisa, na prepoved lahko prepogosto poživizga, vsaj dokler ji puritanski sodnik Aristide ne začne metati pole na pod noge. Po celi vrsti komičnih zapletov, katerih obnova bi zahtevala nekaj strani, se zapeljiva Pistache znebi nadležnega sovražnika in si s svojimi čari pridobi Aristidovo naklonjenost. Bodisi François bodisi Aristide jo na koncu zaprosita za roko, ona pa se raje odloči, da bo ostala zvesta svoji edini veliki ljubezni: kankanu.

Pariška ambientacija daje dogajanju svojevrstno mikavnost. Pariz ni le statično ozadje, temveč močno pogojuje značaj nastopajočih junakov, ki v svojih pesmih opevajo šampanjec, luksuz, elegantne toalete in vse ostale stereotipe pariškega življenja. Razumljivo je torej, da so za uspeh musicala "Can-Can" poleg nadarjenih izvajalcev in barvitih kostumov neobhodno potrebne tudi razkošne scene. Predstava, ki smo jo pred kratkim lahko videli v tržaški dvorani Tripcovich, pa se bo jeseni odpravila na turnejo po Italiji in je zato imela običajne pomankljivosti, ki kvarijo večino tur-

⇒ 8

Naslovnica laserske plošče.

Šepajoči "Can-Can"...

⇐ 7

nejskih musicalov: scene so bile čim preprostejše, glasba in zborovski posigi pa so bili posneti na traku (posebno klavrn je bil trenutek, ko je ravno sredi razgibane baletne točke glasba nenadoma utihnila in pustila plesalce v obupani zadregi...). Mikrofoni, s katerimi so bili opremljeni vsi izvajalci, so prav tako prispevali svoje in večkrat opozarjali nase z motečim šumenjem.

Ste musical "Can-Can" morda zamudili? Nič hudega. Ob prvi priliki si oglejte istoimenski film s Shirley MacLaine in Frankom Sinatro. Ob poslušanju znamenitih Porterjevih songov bo vaš užitek verjetno večji, pa še cenovne vstopnice boste prihranili.

Sara Trampuž

Alessandro Baricco: Seta

Knjiga, ki vam jo tokrat ponujam v branje, je nekoliko nenavadna, a zelo preprosta in učinkovita pripoved.

Ko sem prebirala strani te zgodbe, sem imela globok občutek, da niso besede tiste, ki nam pošiljajo sporočilo, temveč tišina. "Tišina prevladuje tam, / kjer ni bilo nikoli hrupa. / Tišina prevladuje tam, / kjer hrupa ne more biti..." je Thomas Hood zapisal v svojem sonetu in ravno ta stavek nakazuje bistvo Bariccove knjige. Pripoved sestavljajo neobširna poglavja, s prav tako kratkimi, odsekanimi stavki in mnogimi pavzami.

To je zgodba trgovca Herveja Joncourja, ki potuje po svetu, neprestano pa ga spremljajo občutki tesnobe, strahu, hrepenenja, ljubezni... To so pač tisti občutki, ki spremljajo vsakega človeka na njegovi življenjski poti in mu sploh osmišljajo to dolgo in navidezno nesmiselno potovanje. Junaka pa spremlja tudi prijetna melodija, ki jo lahko ob pazljivem branju zasliši vsakdo. To je lahka, počasna in umirjena melodija. In ko ta melodija doseže svoj višek, takrat zavladati tišina in vse se ustavi. Kaj več bi o tej knjigi težko povedala, saj je zgodba precej fragmentarna in dopušča bralcu osebno interpretacijo besedila.

V pripovedi odigrava svojo pomembno vlogo seveda tudi svila, po kateri nosi knjiga naslov. Odkod njen pomen pa boste kar sami ugotovili!

Jadranka Cergol

LITERATURA

PREOKRET

Izobčena

preteklost

bo počila

v

naših

trebuhih

prepolnih

ječanja in groze

in nesmislov

resnice

zbor prepeva

requiem

mrliču

ob osmih zjutraj

so zaprli krsto.

HVALNICA NOROSTI

Sezul

si bom

čevlje

in bosih

nog stopil

v vodo

in

gledal bom

svet

ki plava po rekah

gnoja in odpadkov

utopljeni bodo prosili

odpuščanja

da niso nikdar mogli

sebe odrešiti

iz

kletke

kjer čas

neizprosno

pošilja svoje puščice

v srca in možgane

poplavalilo me bo morje

med Francijo in Anglijo

morje avtomobilov vlakov

avionov

podrtih in uničenih

gum in motorjev

bom videl

kupe

kjer ptiči bodo

zobali črevesja

mrtvih tamagočijev

družba obrača pesnike

pesnik odvrča družbo

Kmecl piše literarne teorije

Kos uči fenomenologijo

literarnega dela

in pesniki ubivajo čas

in pravila

in nagrmadijo svoje

knjige

da bi jih sežigali

ker nimajo zadostne

etične - spoznavne - estetske

funkcije

umiram v morju oznanil

umetniškosti

in študentje opravljajo izpite

z desetico

ko izhajajo

romani

pesmi

drame

in se vrivajo

v življenje kot

- fikcija

- realnost

- fiktivna realnost

- realna fikcija

Apollinaira

Ungarettija

in sveto pismo

zamenjujem

za literarno - znanstveno -

[teoretične

razprave

k vragu!!!

Pesnik sem

TI NE.

David Bandelli

David Bandelli je prejel 1. nagrado na letošnjem literarnem natečaju SKK (ex equo z Raffaello Petronio in Bredo Sosič). Utemeljitev nagrade:

Pesmi izražajo samozavest in veliko kritičnost do sodobnega sveta. Zgrajene so na močnih in včasih grobih prispodobah, ki izražajo razočaranje nad pridobljenimi spoznanji.